Çocuk Anababa ?li?ki Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuk Anababa ?li?ki Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18703

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuk Anababa ?li?ki Ölçe?i (ÇAB?Ö), ebeveyn ve çocuk aras?ndaki ili?ki dinamiklerini de?erlendirmek amac?yla Türkçeye uyarlanm?? 24 maddelik bir psikometrik araçt?r. Ölçek, temel olarak iki kritik alt boyutu ölçmektedir: **Çat??ma** ve **Olumlu ?li?ki**. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?larak, bireylerin ebeveynleriyle olan ili?kilerini ne ölçüde uygun bulduklar? hakk?nda detayl? bilgi sa?lamay? amaçlamaktad?r. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik standartlar?n? kar??lad???n? göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Anababa ?li?ki Ölçe?i, Anababa ?li?kisi, Çat??ma, Olumlu ?li?ki, Psikometri, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Ege Akgün, B. Ye?ilyaprak

Amaç

Çocuk Anababa ?li?ki Ölçe?i'nin temel amac?, çocuklar?n (veya gençlerin) ebeveynleriyle kurduklar? ili?kilerin kalitesini ve niteli?ini sistematik olarak ölçmektir. Ölçek, özellikle ili?kideki olumlu etkile?imleri destekleyen unsurlar? ve problem yaratan çat??ma e?ilimlerini belirleyerek, ili?ki dinamiklerinin anla??lmas?na katk?da bulunmay? hedefler.

Bu uyarlama çal??mas? özelinde amaç, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türk kültürü ve dili için geçerli ve güvenilir olup olmad???n? tespit etmek, böylece klinik ve akademik ara?t?rmalarda kullan?labilecek standart bir araç sunmakt?r.

Yap?/Kavram

Ölçek, geli?im psikolojisi ve aile terapisi alanlar?nda merkezi bir kavram olan **Ebeveyn-Çocuk ?li?kisi Kalitesi** kavram?n? ölçmektedir. Bu yap?, iki temel ve ayr?k alt boyut üzerinden incelenir:

Çat??ma Boyutu: ?li?kideki gerilim, anla?mazl?k, sürtü?me ve olumsuz etkile?imleri temsil eden maddeleri içerir (14 madde).
Olumlu ?li?ki Boyutu: ?li?kideki destek, sevgi, anlay??, yak?nl?k ve pozitif duygusal ba?lar? temsil eden maddeleri içerir (10 madde).

Bu iki boyutun birlikte de?erlendirilmesi, ili?kinin hem i?levsel hem de i?levsel olmayan yönlerine dair kapsaml? bir profil sunar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe formunun geçerlik çal??malar?, Akgün ve Ye?ilyaprak (2010) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Bu çal??mada iki ana geçerlik türü kullan?lm??t?r:

Kapsam Geçerli?i: Ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? temsil etme derecesi de?erlendirilmi?tir.
Yap? Geçerli?i: Ölçe?in teorik olarak varsay?lan yap?s?n? do?rulay?p do?rulamad???n? belirlemek için faktör analizi gibi istatistiksel yöntemler kullan?lm??t?r. Yap? geçerli?i analizleri, ölçe?in iki faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde korundu?unu ve kavramsal bütünlü?ünü destekledi?ini göstermi?tir.

Güvenirlik

Çocuk Anababa ?li?ki Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k güvenirlik katsay?lar?, Cronbach alfa yöntemiyle hesaplanm??t?r. Elde edilen de?erler, ölçe?in güvenilirli?inin yüksek düzeyde oldu?unu göstermektedir:

Çat??ma alt ölçe?i için iç tutarl?k katsay?s?: **.85**
Olumlu ?li?ki alt ölçe?i için iç tutarl?k katsay?s?: **.73**
Toplam ölçek puan? için iç tutarl?k katsay?s?: **.73**

Ayr?ca, testin iki yar?s? aras? korelasyonu (Spearman Brown düzeltmesi uygulanarak) incelenmi?tir. Bu analiz sonuçlar? da s?ras?yla Çat??ma (.84), Olumlu ?li?ki (.73) ve toplam ölçek (.72) için güvenilirli?i destekleyici düzeyde bulunmu?tur. Bu de?erler, ölçe?in tekrarl? ölçümlerde tutarl? sonuçlar üretti?ini kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas? kapsam?nda gerçekle?tirilen yap? geçerli?i çal??malar?, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun olarak iki temel faktörden olu?tu?unu do?rulam??t?r. Bu faktörler, ölçekte yer alan 24 maddenin da??l?m?n? aç?klamaktad?r. Birinci faktör 14 maddeden olu?an **Çat??ma** boyutunu, ikinci faktör ise 10 maddeden olu?an **Olumlu ?li?ki** boyutunu temsil etmektedir. Faktör yüklerinin da??l?m?, maddelerin ait olduklar? alt boyutlar? net bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama

Format: 24 madde ve 2 alt boyuttan olu?an öz bildirim envanteri.

Dil Kullan?labilirli?i: Türkçe

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Grubu: Çocuklar, Ergenler ve Ebeveyn ?li?kisini de?erlendiren bireyler.

Ya? Grubu: ?li?ki alg?s?n? ifade edebilecek ya? gruplar? (Genellikle ergenlik ve genç yeti?kinlik dönemleri).

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki üniversite ö?rencileri veya ilgili ya? grubundaki kat?l?mc?lar üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme (1= kesinlikle uygun de?il - 5=kesinlikle çok uygun).

Anahtar Kelimeler

Çocuk Psikolojisi, ?li?ki Kalitesi, Aile Dinamikleri, Psikometrik Özellikler, ?ç Tutarl?l?k, Yap? Geçerli?i, Spearman Brown.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: akgun@ankara.edu.tr (Ege Akgün)

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama Yay?n?): 2010

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? ve izinleri için sorumlu yazar Ege Akgün ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çal??malar için genellikle kaynak gösterilerek kullan?m izni al?nabilir.

Kaynaklar

Akgün, E. ve Ye?ilyaprak, B. (2010, Aral?k). Çocuk Anababa ?li?ki Ölçe?i Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Bal?kesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, *13*(24), 44-53. Bu makaleye çevrimiçi olarak eri?im sa?lanabilir: eds.b.ebscohost.com

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: cocuk-anababa-iliski-olcegi-toad.pdf

Çocuk Anababa ?li?ki Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde

ARABPSYCHOLOGY.COM

de?i?tirilmemi?tir.

24 madde ve 2 alt boyut

Çat??ma (14 m):
Olumlu ?li?ki (10 m):

ARABPSYCHOLOGY.COM